

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. maaliskuuta 2021
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2018/0211(COD)

5330/21
ADD 1

GAF 6
FIN 36
UD 8
AGRI 11
ENFOCUSTOM 11
JAI 35
ENFOPOL 14
EPPO 4
CADREFIN 20
CODEC 46

EHDOTUS NEUVOSTON PERUSTELUIKSI

Asia: Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi unionin petostentorjuntaohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 250/2014 kumoamisesta

– Ehdotus neuvoston perusteluiksi

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 30. toukokuuta 2018 Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen asetukseksi EU:n petostentorjuntaohjelman, jäljempänä 'ohjelma', perustamisesta¹.
2. Euroopan parlamentti antoi täysistunnossaan 12. helmikuuta 2019 lainsäädäntöpäätöslauselman, jossa se hyväksyi ensimmäisen käsittelyn kantansa².
3. Petostentorjuntatyöryhmä tarkasteli komission ehdotusta useissa kokouksissa kesä-joulukuussa 2018. Pysyvien edustajien komitea hyväksyi 12. joulukuuta 2018 osittaisen valtuutuksen aloittaa neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa ottaen huomioon joitakin horisontaalisia säännöksiä, jotka liittyivät tuolloin käynnissä olleisiin monivuotista rahoituskehystä koskeviin neuvotteluihin³.
4. Huhti-marraskuussa 2020 pidettiin useita teknisiä kokouksia. Näissä kokouksissa ratkaistiin suuri määrä kysymyksiä molempien osapuolten kompromissien ansiosta.

¹ Asiak. 9539/18 + ADD 1 + ADD 2 (COM(2018) 386 final + ANNEX + SWD(2018) 281 final).

² Asiak. 6207/19.

³ Asiak. 15467/18.

5. Petostentorjuntatyöryhmän jäseniä kuultiin tekstistä sen jälkeen, kun monivuotisesta rahoituskehyksestä päästiin poliittiseen yhteisymmärrykseen 10. marraskuuta 2020. Tämän kuulemisen pohjalta vahvistettiin puheenjohtajavaltiolle annettu valtuutus, ja puheenjohtajavaltio isännöi 8. joulukuuta 2020 videoneuvotteluna pidettyä kolmikantakokousta, jossa ehdotuksesta päästiin alustavaan yhteisymmärrykseen edellyttäen, että lingvistijuristit viimeistelevät sen.
6. Alustava yhteisymmärrys esiteltiin ja siitä keskusteltiin 18. joulukuuta 2020 petostentorjuntatyöryhmän jäsenten epävirallisessa videoneuvottelussa, jossa ei vastustettu yhteisymmärryksen tekstiä.
7. Pysyvien edustajien komitea vahvisti lopullisen kompromissitekstin 8. tammikuuta 2021⁴.
8. Teksti toimitettiin vahvistettavaksi Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunnassa (CONT) 11. tammikuuta 2021. Samana päivänä CONT-valiokunnan puheenjohtaja allekirjoitti pysyvien edustajien komitean (Coreper II) puheenjohtajalle lähetettävän kirjeen ilmoittaakseen, että jos neuvosto toimittaa virallisesti Euroopan parlamentille kantansa siinä muodossa kuin se on kyseisen kirjeen liitteessä, hän suosittelee täysistunnolle, että neuvoston kanta hyväksytään tarkistuksitta Euroopan parlamentin toisessa käsittelyssä lingvistijuristien viimeisteltyä sen.

II TAVOITE

9. Ohjelman tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden pyrkimyksiä torjua petoksia, lahjontaa ja muuta unionin taloudellisia etuja ja talousarviota vahingoittavaa laitonta toimintaa ja sääntöjenvastaisuuksia sekä rahoittaa kohdennettua koulutusta sekä tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa petostentorjuntaviranomaisten välillä kaikkialla Euroopassa. Ohjelmasta tuetaan myös tutkintatoimia hankkimalla petosten havaitsemiseen ja tutkintaan käytettäviä teknisiä laitteita ja helpotetaan pääsyä turvallisiin tietojärjestelmiin.

⁴ Asiak. 14259/20 + ADD1.

Uusi ohjelma korvaa nykyisen Herkules III -ohjelman, ja sitä hallinnoi ja toteuttaa Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF).

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYYSI

10. Euroopan parlamentti ja neuvosto kävivät neuvotteluja päästäkseen ehdotuksesta yhteisymmärrykseen siinä vaiheessa, kun neuvosto vahvistaa ensimmäisen käsittelyn kantansa (sopimukseen pääseminen toisen käsittelyn varhaisessa vaiheessa).
11. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan tekstissä on otettu huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä käydyissä neuvotteluissa komission avustuksella aikaansaatu tasapuolinen kompromissi.

Yhteisymmärryksessä seuraavat seikat ovat keskeisiä:

- tasapaino menettelysäännösten ja ohjelman rajatun koon välillä. Erityisesti työohjelma hyväksytään täytäntöönpanosäädöksillä ilman komiteamenettelyä (*11 artikla*) ja komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla kehitetään ohjelman seuranta- ja arviointikehys ja muutetaan asetuksen liitettä, joka sisältää seurantaindikaattoreiden luettelon (*12 artikla*);
- vaatimus, jonka mukaan komissio raportoi vuosittain ohjelman tuloksista Euroopan parlamentille ja neuvostolle unionin taloudellisten etujen suojaamista koskevan kertomuksensa yhteydessä. Komission olisi otettava asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin tässä yhteydessä esittämät suositukset (*12 artikla*);

- rahoituksen ohjeellinen jakautuminen ohjelman kolmen osa-alueen kesken ja 2 prosentin yläraja ohjelman täytäntöönpanoon liittyvästä teknisestä ja hallinnollisesta avusta aiheutuville menoille (*3 artikla*);
- ei-tyhjentävä luettelo avustuskelpoisista toimista (*9 artikla*) ja avustusten yhteisrahoitusosuuksien enimmäismäärä, joka on 80 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja jota voidaan poikkeustapauksissa korottaa enintään 90 prosenttiin tukikelpoisista kustannuksista (*8 artikla*);
- arviointeja laatiessaan komissio sitoutuu varmistamaan riippumattomuuden ja puolueettomuuden (*13 artikla*);
- säännökset ohjelman taannehtivasta soveltamisesta 1. päivästä tammikuuta 2021 alkaen ohjelmasta rahoitettujen toimien jatkuvuuden mahdollistamiseksi (*18 ja 19 artikla*);
- kolmansien maiden osallistumista koskevien vakiosäännösten lisäksi johdanto-osan kappale, jossa kannustetaan sellaisiin kolmansiin maihin sijoittautuneiden yhteisöjen osallistumista, joilla on voimassa oleva assosiaatiosopimus unionin kanssa, jotta vahvistetaan unionin taloudellisten etujen suojaamista tulliyhteistyöllä ja parhaiden käytäntöjen vaihdolla (*johdanto-osan 20 kappale*);
- johdanto-osan kappale, jossa esitetään ilmastotavoite rajallisesta talousarviosta ja ohjelman erityispainotuksesta huolimatta (*johdanto-osan 33 kappale*).

IV PÄÄTELMÄ

12. Neuvosto katsoo, että sen ensimmäisen käsittelyn kannassa on löydetty hyvä tasapaino ja että kun uusi asetusta on hyväksytty, sillä saavutetaan tavoitteet, jotka ovat taloudellisten etujen suojaaminen, sääntöjenvastaisuuksista ilmoittaminen sekä keskinäisen hallinnollisen avun ja yhteistyön tarjoaminen tulli- ja maatalousasioissa.